

Nenávistné projevy na základě pohlaví v online prostředí: strukturální výzva pro Evropskou unii

Nenávistné projevy na základě pohlaví v online prostředí se v digitální éře staly jednou z nejtrvalejších hrozeb pro rovnost žen a mužů. Označují online projevy, které ponižují, ohrožují nebo umlčují jednotlivce na základě jejich pohlaví či genderové identity. V Evropské unii se tento fenomén rozšířil jak co do rozsahu, tak závažnosti, a to souběžně s rostoucím vlivem sociálních médií na veřejnou debatu.

Podle Agentury Evropské unie pro základní práva zažila přibližně jedna ze tří žen v EU online obtěžování, přičemž pohlaví je klíčovým faktorem. Zneužívání sahá od sexistických urážek a sexualizovaných komentářů až po výhrůžky znásilněním či smrtí. Zvláště terčem jsou ženy viditelné ve veřejném životě – novinářky, aktivistky, političky a akademičky.

Důsledky nenávistných projevů na základě pohlaví dalece přesahují digitální prostor. Oběti často uvádějí úzkosti, deprese a autocenzuru. Mnohé se z online prostředí zcela stahují, což omezuje jejich profesní příležitosti i občanskou participaci. Tento umlčující efekt podkopává demokratickou debatu a posiluje strukturální nerovnosti mezi pohlavími.

Na úrovni EU představuje Akt o digitálních službách (DSA) významný krok vpřed. Ukládá velkým online platformám povinnost posuzovat a zmírňovat systémová rizika, včetně genderově podmíněného násilí a nenávistných projevů. Důležité je, že DSA přesouvá odpovědnost z jednotlivých uživatelů na platformy a uznává, že algoritmické zesilování často podporuje šíření zneužívajícího obsahu.

Navzdory těmto pokrokům zůstává prosazování pravidel nerovnoměrné. Organizace občanské společnosti zdůrazňují potřebu lepší spolupráce mezi platformami, vnitrostátními orgány a službami podpory obětí. Nenávistné projevy na základě pohlaví v online prostředí nejsou okrajovým problémem; jde o systémovou výzvu vyžadující koordinovanou akci na úrovni EU.